

מהתיקון הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש בעל האמונת אברהם מפיטסבורג צוק"ל, הרה"צ רבי אברהם אבא בן הרה"צ רבי יוסף, נכדו של הרה"ק פלא הדורות רבי מרדכי מנדבורנה צוק"ל, נלב"ע ביום י' טבת תש"נ.

אביו הרה"צ רבי יוסף נסע לאמריקה עוד לפני השואה, אולם עקב דאגתו לחינוכם הטהור של ילדיו שלח אותם ללמוד בשיבות הקדושות בהונגריה. רבי אברהם אבא נסע ללמוד בישיבת רחוב, שם הצטיין עד כדי כך שראש הישיבה הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן צוק"ל העניק לו סמיכת חכמים "יורה יורה" בהיותו בן שבע עשרה שנה בלבד. רבי אברהם אבא נחשב שם לבחור מצויין משכמו ומעלה עד שהרבי הזקן מנדבורנה רבי איתמר צוק"ל בחר בו כחתן לבתו.

רבי אברהם אבא שהיה ברומניה כשפרצה השואה, כבר לא היה יכול לברוח ממנה, ושם סבל מרורות מידי הגרמנים הנאצים הארורים יש"ו. פעם תפס אותו שוטר גרמני ברחוב והוליכו למקום המעצר, שם שהה כמה ימים בחברת עוד כמה יהודים שנתפסו, כשהשוטרים אומרים להם שבעוד כמה ימים יובילו את כולם למחנה עבודה, "שם תבואו לתכלית, לחיות כמו בני אדם המתפרנסים מעבודה, ולא כדרך היהודים הארורים העצלים שרק אוכלים משוד יושבי הארץ" [עפרא לפומייהח].

היהודים חששו מאוד לגורלם, אך רבי אברהם אבא עמד ואמר תהלים בהשתפכות הנפש, ובשבת הוא לא שינה ממנהגו לעגן את השבת בשירות ובזמירות. לאחר כמה ימים הגיעה הרכבת שיעדה היה אושוויץ, והשוטרים הכניסו את כל היהודים לקרונות הצפופים, אולם ברגע האחרון הגיע איזה נאצי והוציא את רבי אברהם אבא ושחררו הביתה, מעשה שהיה מנוגד לכל דרכי הטבע.

לאחר שנים רבות, כשהרבי ישב באשדוד כאדמו"ר מפיטסבורג, נכנס גביר גדול והציע לרבי שברצונו לממן בנין גדול שיכיל בית מדרש, ישיבה ופנימיה, אבל יש לו בקשה אחת קטנה. הוא מבקש שהרבי יבטיח לו שהוא יזכה להיות עם הרבי במחיצתו בן עדן.

הרבי שקע בהרהורי למשך דקות ארוכות, ולבסוף נענה ואמר: "חלק בתורתני אני יכול לתת לך, כמו שותפות יששכר חבולון, אבל לשבת במחיצתי אינני יכול להבטיח לך, כי מחיצה זו שמורה רק לאלה שהתייטרו במראות השואה, כי מה שהגמרא אומרת "הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתן", זה לאו דוקא הרוגי מלכות, כי כל אלה שעברו את שבעת מדורי הגיהנום בשואה וראו את המות לפנייהם, לכולם גם הם בזה".

איזו סגולה יש בלימוד מסכת מגילה

בפנינו: "קבען פלינא" [-פלוני קבעני]. מספרת הגמרא שלוי לא הבין מה היתה כוונתו של אותו אדם, מה הכוונה 'קבעני'? הלך לוי לבית המדרש ושאל את התלמידים היושבים שם אם הם יודעים, והם ענו לו שכנראה התכוין אותו יהודי לומר "פלוני גזל אותי", והוא השתמש במילה זו על פי לשון הפסוק (מלאכי ג, ח) "הִיקְבַּע אָדָם אֱלֹהִים כִּי אָתָם קִבְעִים אֹתִי, וְאִמְרָתָם בְּמִה קִבְעֵנִי, הַמְעַשֵּׂר וְהַתְרוּמָה", שפירושו הוא (ע"פ המצודות): האם הגון הדבר שיגזול אדם את אלקים, שאתם גוזלים ממני? ואם תאמרו מה אנחנו גוזלים ממך? התשובה היא, אתם גוזלים ממני את המעשרות והתרומות, כי אינכם נותנים אותם אל הכהנים והלוויים כפי שצויית. ואם כן למדנו מדברי הגמרא ש'קובעים' היא מלשון גזילה.

אמר על כך כ"ק הרבי מטאלנא שליט"א בשם מרן האמרי אמת צוק"ל, שלפי הדברים האלו אפשר להסביר את מה שאמרו חז"ל (שבת דף לא ע"א) שאחת השאלות ששואלים את האדם בשעה שמכניסין אותו לדין לאחר אריכות ימים ושינים, היא "קבעת עתים לתורה", ולפי הגמרא הנ"ל יש לפרש שהכוונה היא מלשון גזילה, כלומר האם גזלת מזמנך לקבוע עיתים לתורה, כי על האדם לגזול בכח מזמנו העמוס ולקבוע לעצמו שיעורים, ואל יאמר לכשאפנה אשנה, כמו שלמדנו במסכת אבות (פרק ב).

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ט חשוון, ראש השנה דף כ"ו)

משמים מוליכים את האדם כפי רצונו

בשבת קודש הייתי במושב מסויים בצפון. הגעתי לשם כמה שעות לפני שבת קודש, ואני מנסה לברר על מקוה לטבילה לכבוד שבת קודש, ואנשים הציעו לי שאסע לצפת או לראש פינה. מכיון שאין לי רכב, ניסיתי לחפש איזה נהג, ניסיתי לשאול כמה מהתושבים האם מישוהו מהם מתכוין לנסוע העירה, ולפתע עוצרת מכונית ליד, ליד ההגה יושב יהודי חסיד ברסלב עם לב חם, ומעצמו הוא שואל אותי: "אתה מחפש אולי להגיע למקוה? אני נוסע למקוה בחצור, היכנס לרכב ובוא איתי!" נסענו כרבע שעה כל צד, והעיקר זכיתי לטבול לכבוד שבת קודש.

ואז ראיתי בחוש את מה שחז"ל אומרים (מכות דף י ע"ב) "בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו". עלינו מוטל רק לראות שיהיה לנו רצון אמיתי, ואז יוליכו אותנו ויובילו אותנו משמים לדרכים הנכונות. וכמו שאמר הרבי הקדוש רבי משה מקוברין צוק"ל [מובא בספר הקדוש תורת אבות], שאם חז"ל אומרים בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, אז אין לו לאדם לעמוד כלל, רק ללכת וללכת, ואז יוליכו אותו מן השמים.

יש מוריא'דיגע מהרש"א במכות שם ששואל על לשון הגמרא "מוליכין אותו", מי הם שמוליכין אותו? ולמה כתוב בלשון רבים "מוליכין", הגמרא היתה צריכה לומר "הקב"ה מוליך אותו"?

מה אמר מרן הבריסקער רב על האימרה החסידית

בספר הנפלא "עובדות והנהגות לבית בריסק" מובא סיפור נורא על מרן הרב מבריסק צוק"ל.

בימיו האחרונים עלי אדמות, סבל הבריסקער רב מיסורים נוראים. אחד מבאי ביתו רצה להעלות חיוך על פניו הקדושים, ולכן הוא אמר לבריסקער רב שהוא רוצה לומר "א חסידישער ווערטל" [-אימרה חסידית]. מרן הגר"ז הסכים, והלה אמר כי שמע מפי חסידים לפרש את הפסוק בפרשת ויצא, שיעקב אבינו אמר "הן עוד היום גדול לא עת האסף המקנה השקו הצאן ולכו רעו" - שיעקב רבינו אמר כך: רבוננו של עולם, אף אם עוד היום גדול ולא הגיע עדיין הזמן לאסוף את הצאן קדשים את עם ישראל מן הגלות ולהושיעם בתשועת עולמים, אז "השקו הצאן ולכו רעו" - לפחות בתוך הגלות תן להם חיים טובים ופרנסה ברווח, כדי שעם ישראל יוכלו להתחזק גם בתוך הגלות המרה.

כששמע זאת מרן הגר"ז צוק"ל, ננער מיד ואמר: "לא, זה לא סתם ווערטל, בודאי אדם גדול מאוד אמר את זה..."

בסעודה שלישית באותו שבוע חזר מרן על האימרה, ואמר שפירוש זה יש לו שורש בזה"ק פרשת ויצא, שם מבואר שיציאת יעקב אבינו מארץ ישראל רמזה על גלות עם ישראל מארצו, וה'באר' רומזת למקור השפע, וה'עדרים' הם הממונים להשפיע את השפע הטוב על עם ישראל, וממילא זהו הפירוש של הפסוק.

ואכן לאחר זמן התברר שמי שאמר את האימרה הוא הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן ז"ע.

(מתוך הפתיחה לשיעור, ד' כסלו, ראש השנה דף ל')

סגולת לימוד מסכת מגילה

השבוע מתחילים רבבות לומדי הדף היומי ללמוד בשמחה את מסכת מגילה, אשר תוכל לשמש גם כהכנה רבתית לקראת ימי הפורים הבאים עלינו לטובה.

לקראת התחלת הלימוד, נביא את מה שכתב בספר דברי חנה להגה"ק מקאלאשיץ צוק"ל, בשם זקינו הרה"ק בעל הדברי יחזקאל משינאווא ז"ע, שהלימוד במסכת מגילה יש בו סגולה להמשיך יראת שמים לכל ימות השנה.

מהיום, גם מי שאין לו עדיין שיעור בדף היומי, ישתדל לקבוע לעצמו שיעור תורה ברבים או בחברותא או בקול הלשון וכדומה, ויתחיל את המסכת החדשה בהתלהבות, בקביעות ובקביעות, ולימוד זה ישפיע עליו ועל כל בני ביתו לא רק לימי הפורים אלא לכל ימות השנה.

האם גזלת מזמנך?

למדנו בדף היומי (ראש השנה דף כ"ו ע"א) עובדא אודות האמורא לוי: לוי נקלע פעם למקום מסוים, בא אליו יהודי אחד והתלונן

מיני מתיקה

בורא עולם האיר לי וורט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, על הגמרא שלמדנו בדף היומי "חייב אדם לטהר עצמו ברגל". רגל הוא מלשון הרגל. לכל אחד מאיתנו יש הרגלים טובים ופחות טובים, הן ברוחניות והן בגשמיות. ברוחניות - לב יודע מרת נפשו, ואין שום צורך לתת דוגמאות, אבל גם בגשמיות - יש אנשים ששותים לדוגמא כוס קפה עם 2 כפיות גדושות של סוכר, יש כאלה שאוהבים לומר דברי בקורת על כל צעד, וכדומה לזה. ועל זה אומרים חכמינו שכל אחד חייב לטהר את עצמו מכל ההרגלים, וכשאנו נטהר את עצמנו נוכח לתוספת טהרה וקדושה אמן.

ובשבת קודש יש גם כן אותה בחינה, כי גם בשבת קודש יש השראת השכינה בתוכינו, ואם כן בשבת קודש אנו כבר זוכים ומרגישים את שמחת הגאולה. זהו הרמז בפסוק "את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו", כלומר אף על פי שעלינו לשמור על השבת ולא להתאבל בה כלל, עם כל זה נזכה שיתקיים בנו "ומקדשי תיראו" שנזכה לראות ולשמח בשמחתה. ובוזה הוא מסביר מה שאנו אומרים בשבת קודש בברכת המזון "שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו", כלומר הרי אסור שיהיה לנו שום צער ואנחה בשבת קודש, ולכן אסור להתאבל על ירושלים, ועם כל זה - "והראנו ה' אלקינו בנחמת ציון עירך וכו'", שגם בשבת קודש נזכה לראות בשמחתה.

מתוך המהרש"א תירוץ מרטיט, ח"ל: "שכל מחשבה ודיבור ומעשה האדם, הנה הוא בורא לו מלאך לפי ענינו, אם לטוב אם לרע, ועל כן אמר 'בדרך שאדם רוצה לילך', שהרשות בידי האדם ממנו יתברך ברוך הוא, שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, אבל כפי רצונו ודעתו של אדם, מוליכין אותו אותן המלאכים הנבראים מאותו רצון ומחשבה אשר בו".

ובהמשך דבריו מפרש המהרש"א את הפסוק [המובא בגמרא] "אם ללצים הוא יליץ וְלַעֲנִיִּים יִתֵּן חֶן", שהכוונה היא אם רצונו של אדם ללצים, אם הוא מחליט ללכת ללצים, הוא יליץ, הוא מוסיף לעצמו לץ, מלאך רע כפי ליצנתו, אבל אם הוא רצונו הוא לעניים, הוא רוצה להתנהג בענוה, הוא יתן לעצמו מלאך של חן לפני הקב"ה.

(מתוך הפתיחה לשיעורים, ביצה דף ל"ח, וראש השנה דף ט"ז)

בשבת קודש מרגישים את שמחת הגאולה

השבוע נלמד בדף היומי (תענית דף ל' ע"ב): "מכאן אמרו, כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה, ושאינו מתאבל על ירושלים אינו רואה בשמחתה". הרה"ק התפארת שלמה מרדומסק זצוק"ל (בפר' קדושים) מדייק שחז"ל אמרו בלשון הווה, "זוכה ורואה בשמחתה", ולא אמרו "זוכה ויראה בשמחתה", ומכאן שכבר עתה בגלות הוא זוכה ורואה בשמחת הגאולה העתידה. אולם בשבת קודש הרי אסור להתאבל על ירושלים, ואם כן איך נזכה לראות בשמחתה. אולם כל המטרה של בית המקדש היא שתהא השכינה שורה בישראל,

מקולמוסם של הקוראים

להיחזק... הרבי לא אמר כלום במקום והמשיך לדבר בלימוד עם האחרים, כשחזרו למעון קדשו הכניס את אותו אברך לחדרו הק' והוציא גמ' תענית והראה לו את דברי רש"י הל"ל, ואמר בלשונו המתוק: "צעהסט וואס נש"י זאגט? אם אינו מחזיר תמיד! מ'דאךף אַלע מאל זורן און זורן, וכידוע זה היה גדול כוחו שאכן תמיד חזר על לימודיו. וסיפר לי אאמו"ר שליט"א שזכה פעם בשב"ק בבוקר בשוויץ ללוות את הרבי זי"ע למקוה, היה דרך הליכה של שעה כל צד! ובמשך כל הדרך, שעה הלך ושעה חזר, חזר הרבי משניות בע"פ".

לכבוד ידידנו וידיד כל בית ישראל מזכה את הרבים **הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א** בלמדנו את הגמ' במס' תענית (ז): "דברי תורה אין משתכחין אלא בהיסח הדעת", ורש"י אומר "אם אינו מחזיר תמיד", נוכרתי בסיפור ששמעתי מכלי ראשון כשרבינו הק' הישועות משה מויזניץ זצוק"ל טייל פעם בשוויץ (בשנת תשנ"ג בכפר סאמענדאן) ודיבר בלימוד עם אחד הבחורים, אדהכי והכי שאל גם לאחד האברכים מה הוא לומד והוא ענה "לא בשביל

מאוצרות הפרשה

וחמש חליפות שמלות. בשלשה זמנים שונים יש ללבוש בגדים נאים ומיוחדים, והם: בשבת קודש, ביום טוב, ובראש חודש. זהו מרומז בפסוק שלפנינו, כי **חמ"ש** ראשי תיבות **ח'ודש, מ'ועד, ש'בת.** שבשלשה זמנים אלו יש להחליף השמלות.

יהי רצון שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים מתוך נחת והרחבה, אמן כן יהי רצון.

החותם בכל חותמי ברכות, **הערושל גרוס,** אנטווערפן

כ"ק מרן הרבי הקדוש האביר יעקב מסדיגורה זצוק"ל [שיומא דהילולא שלו חל ביום ה' טבת, והרחבנו אודותיו בגליון הקודם במדור יומא דהילולא קדישא] אמר פעם: מכל ההמצאות החדשות יש לנו מה ללמוד. **מהרכבת** אנו לומדים שבאיחור של רגע אחד עלולים לאחר את הכל. **מטלגרף** - שכל מילה שווה כסף. **ומהטלפון** - ששומעים שם את מה שמדברים כאן...

נקודה למחשבה:

כל המתיקות הזאת פרוכה בה!

בהוראת מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א אנו עומדים לערוך את גלינות "מתיקות" שכבשו בסערה את הלבבות ולהוציאם לאור בספר מהודר למען יעמדו ימים רבים

זאת ההזדמנות שלכם להנציח לזיכרון עולם את יקיריכם האהובים ולהיות שותפים ביצירה תורנית שכולם מצפים לה ואשר תעלה על שולחן מלכי רבנן בכל היכלי התורה בעולם היהודי

ההדפסה בקרוב - נא צרו קשר בהקדם!

בטל': 054-847-0661 או בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת

